

EL MUNDO

Jueves, 19 de marzo de 2009. Año XXI. Número: 7.031.

CATALUNYA

CRITICA

Un museu atapeït de llums i d'ombres

ROBERT JUAN - CANTAVELLA

Euskadi. Crònica d'una desesperança

Autor: Antoni Segura. Editorial: L'Avenç. Pàgines: 319. Preu: 22 euros.

Euskadi. Crònica d'una desesperança planteja un recorregut històric pels darrers cinquanta anys del País Basc, la qual cosa equival a referir-se directament al conflicte basc, si entenem aquest concepte com la conseqüència de l'aparició de la banda terrorista ETA en l'escenari polític i militar d'Euskadi, en primera instància, i molt prompte també en el de la resta de l'Estat espanyol. De fet, tot i que la sigla no apareix reflexada al títol, aquest és fonamentalment un llibre sobre ETA, sobre la seva gènesi i evolució, i sobre el pes immens que ha tingut i encara té, des de dintre i/o des de fora del marc legal, en el joc polític d'Euskadi.

L'autor, Antoni Segura (Barcelona, 1952), és catedràtic d'Història Contemporània, director del Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la Universitat de Barcelona, col·laborador en medis com El Periódico i El País, i autor de llibres com Más allá del Islam. Política y conflictos actuales en el mundo musulmán (Alianza, Madrid, 2001) i Irak en la encrucijada (RBA, Barcelona, 2003), així com de Mirades sobre Euskadi: claus per facilitar el diàleg (Pòrtic, Barcelona, 2003), una obra col·lectiva coordinada per l'autor, amb textos de Ramón Jáuregui, Josu Joan Imaz, Juan María Ollora, Gemma Zabaleta, Antoni Batista, Pedro García Larragán, Javier Ortiz, Gurutz Jáuregui, Ander Gurutxaga i del propi Antoni Segura, un llibre que proposa la via del diàleg (ja des de la seva concepció coral) com el millor camí per la resolució del conflicte.

En efecte, el text comença amb els orígens de la lluita armada i les primeres reunions d'un grup d'estudiants universitaris independentistes descontents amb el Partit Nacionalista Basc, al qual consideraven part del passat. Els primers capítols expliquen la formació d'ETA, la seva conflictiva i inacabada consolidació, i les bases d'un debat que, en diferents formes, ha acompanyat la banda terrorista en tota la seva trajectòria: el debat entre els partidaris de la via política i els de la via militar. A partir d'aquí, coincidint amb la mort del dictador, i sense abandonar en cap moment un eix cronològic, l'autor obre el focus i entren en escena la resta d'agents polítics, en el marc, primer de la Transició, i paulatinament de la resta d'escenaris polítics al llarg de trenta anys fins arribar a fa pocs mesos, amb la detenció a finals del 2008 primer de Txeroki i poc després del seu successor Aitzol Iriondo.

Antoni Segura es mostra prudentment optimista quant a la feblesa del grup terrorista en la seva darrera etapa, i quant a les possibilitats d'arribar per fi a veure el seu final. Parteix de la base que a ETA només cap exigir-li l'abandonament definitiu de les armes, però també que el final només arribarà de la mà d'una solució política del conflicte basc. En aquest sentit, es demana «en quina mesura l'assetjament judicial no s'està convertint en un obstacle per

decantar cap a la pau els que dubten de si no ha arribat el moment de condemnar unes accions d'ETA que cada vegada produeixen més rebuig en la societat basca», i cita Miguel Herrero de Miñón i Ernest Lluch en el seu article «Constitucionalisme útil. Una idea al servei de la pau», on afirmaven que «més enllà de la violència hi ha un tema polític pendent. Si aquesta ha impedit, fins ara, abordar-lo, mentre no es resolgui no es desactivarà».

El llibre es recolza en molts altres llibres, articles, comunicats i textos diversos, que sovint són citats textualment i que apareixen convenientment referenciats a la darrera part del volum, juntament amb un complet índex onomàstic. Com que molts d'aquests textos han estat publicats en castellà, i imagino que aplicant un criteri de fidelitat, l'autor els intercala d'aquesta forma, la qual cosa, de vegades produeix en el lector una sensació estranya, al passar constantment del català al castellà per llegir paraules que, en moltes ocasions (com en el cas de molts dels butlletins interns d'ETA), van estar escrites en euskera. Més enllà d'aquest petit comentari d'operativitat, Euskadi. Crònica d'una desesperança és un fresc molt interessant, accessible i documentat, de la història més recent d'Euskadi i, d'alguna forma, també de la resta d'Espanya.

© Mundinteractivos, S.A.